

Prof. univ. dr. **Carmen-Silvia Paraschiv**
(coordonator)

Lector univ. dr.
Maria-Georgiana Teodorescu

Asist. univ. dr.
Alin Sorin Nicolescu

Drept procesual penal. Partea specială

Note de curs

Ediția a 7-a, revizuită și adăugită

Editura
Hamangiu

CUPRINS

Capitolul I. Urmărirea penală	1
§1. Noțiuni introductive	1
1.1. Obiectul urmăririi penale	1
1.2. Principiile specifice fazei de urmărire penală	1
1.2.1. Caracterul nepublic	1
1.2.2. Lipsa contradictorialității	2
1.2.3. Forma preponderent scrisă	3
1.2.4. Subordonarea ierarhică	4
1.3. Limitele urmăririi penale	5
1.4. Actele organelor de urmărire penală	6
§2. Sesizarea organelor de urmărire penală	6
2.1. Noțiuni introductive	6
2.2. Modurile generale de sesizare	8
2.2.1. Plângerea	8
2.2.2. Denunțul	10
2.2.3. Sesizările făcute de persoane cu funcții de conducere și de alte persoane	11
2.2.4. Sesizarea din oficiu (autosesizarea)	13
2.2.5. Examinarea sesizării	14
2.3. Modurile speciale de sesizare	15
2.3.1. Plângerea prealabilă	15
2.3.2. Alte moduri speciale de sesizare	19
§3. Conducerea și supravegherea activității organelor de cercetare penală de către procuror	19
3.1. Considerații preliminare	19
3.2. Obiectul supravegherii urmăririi penale	20
3.3. Modalitățile de exercitare a supravegherii	21
3.4. Trimiterea la organul competent	22
3.5. Trecerea cauzei de la un organ de cercetare penală la altul	22
3.6. Dispozițiile date de procuror	22
3.7. Infirmarea actelor procesuale sau procedurale	23
§4. Efectuarea urmăririi penale	24
4.1. Începerea urmăririi penale (<i>in rem</i>)	24

4.2. Continuarea urmăririi penale (<i>in personam</i>) _____	25
4.3. Obligațiile organelor de urmărire penală _____	25
4.4. Aducerea la cunoștință a calității de suspect _____	26
4.5. Procedura audierii anticipate _____	28
4.6. Punerea în mișcare a acțiunii penale _____	28
4.7. Extinderea urmăririi penale sau schimbarea încadrării juridice _____	30
4.8. Suspendarea urmăririi penale _____	32
4.9. Soluțiile de neurmărire și netrimitere în judecată _____	34
4.9.1. Clasarea _____	34
4.9.2. Renunțarea la urmărirea penală _____	37
4.10. Continuarea urmăririi penale la cererea suspectului sau a inculpatului _____	43
4.11. Terminarea urmăririi penale _____	44
4.11.1. Înaintarea dosarului privind pe inculpat _____	44
4.11.2. Verificarea lucrărilor urmăririi penale _____	45
4.11.3. Restituirea cauzei sau trimiterea la alt organ de urmărire penală _____	46
4.12. Efectuarea urmăririi penale de către procuror _____	47
4.12.1. Preluarea cauzelor de la alte parchete _____	48
4.12.2. Trimiterea cauzei la un alt parchet _____	48
§5. Rezolvarea cauzelor și sesizarea instanței _____	49
5.1. Trimiterea în judecată _____	50
5.2. Clasarea sau renunțarea la urmărirea penală _____	53
§6. Reluarea urmăririi penale _____	53
6.1. Reluarea după suspendare _____	54
6.2. Reluarea în caz de restituire _____	55
6.3. Reluarea în caz de redeschidere a urmăririi penale _____	56
§7. Plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală ____	58
7.1. Dreptul de a face plângere _____	58
7.2. Plângerea împotriva actelor și măsurilor organelor de cercetare penală _____	59
7.3. Plângerea împotriva actelor sau măsurilor procurorului ____	60
7.4. Plângerea împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată _____	62

Capitolul al II-lea. Camera preliminară	68
§1. Noțiuni introductive	68
§2. Măsurile premergătoare	69
§3. Procedura în camera preliminară	71
§4. Soluțiile judecătorului de cameră preliminară	72
§5. Contestația	74
§6. Măsurile preventive în procedura de cameră preliminară	75
Capitolul al III-lea. Judecata	77
§1. Noțiuni introductive	77
§2. Principiile specifice fazei de judecată	77
2.1. Publicitatea	77
2.2. Oralitatea	80
2.3. Nemijlocirea	81
2.4. Contradictorialitatea	82
§3. Reglementări generale privind faza de judecată	83
3.1. Rolul instanței de judecată	83
3.2. Locul unde se desfășoară judecata	84
3.3. Citarea la judecată	85
3.4. Compunerea instanței	87
3.5. Judecata de urgență	88
3.5.1. În cauzele cu inculpați arestați preventiv sau aflați în arest la domiciliu	88
3.5.2. În cauzele cu persoane vătămate minore	89
3.6. Asigurarea apărării	89
3.7. Atribuțiile președintelui completului	91
3.7.1. Atribuțiile președintelui completului în ședința de judecată	91
3.7.2. Atribuțiile președintelui completului în afara ședinței de judecată	92
3.8. Constatarea infracțiunilor de audiență	93
3.9. Măsurile preventive în cursul judecății	95
3.10. Participarea procurorului la judecată	96
3.11. Participarea inculpatului la judecată și drepturile acestuia	98

3.12. Participarea la judecată a persoanei vătămate, a părții civile, a părții responsabile civilmente și a altor subiecți procesuali și drepturile acestora _____	100
3.13. Suspendarea judecării _____	102
3.13.1. Noțiuni introductive _____	102
3.13.2. Suspendarea judecării în caz de boală gravă a inculpatului _____	102
3.13.3. Suspendarea judecării pe perioada desfășurării procedurii de mediere _____	104
3.13.4. Suspendarea judecării în caz de extrădare activă _____	104
3.14. Notele privind desfășurarea ședinței de judecată _____	105
3.15. Felul hotărârilor _____	106
§4. Judecata în primă instanță _____	108
4.1. Noțiuni introductive _____	108
4.2. Obiectul judecării _____	108
4.3. Începutul ședinței de judecată _____	109
4.3.1. Verificări privitoare la inculpat _____	110
4.3.2. Verificări privind martorii, experții și interpreții _____	110
4.3.3. Aducerea la cunoștință a învinuirii, lămuriri și cereri _____	111
4.4. Etapa cercetării judecătorești _____	114
4.4.1. Procedura obișnuită _____	115
4.4.1.1. <i>Audierea inculpatului</i> _____	116
4.4.1.2. <i>Audierea coinalpaților</i> _____	117
4.4.1.3. <i>Audierea persoanei vătămate, a părții civile și a părții responsabile civilmente</i> _____	118
4.4.1.4. <i>Audierea martorului și a expertului</i> _____	119
4.4.1.5. <i>Consemnarea declarațiilor</i> _____	122
4.4.1.6. <i>Renunțarea la probe și imposibilitatea administrării probelor</i> _____	122
4.4.1.7. <i>Prezentarea mijloacelor materiale de probă. Amânarea pentru probe noi</i> _____	123
4.4.1.8. <i>Schimbarea încadrării juridice</i> _____	123
4.4.1.9. <i>Reluarea procedurii de cameră preliminară</i> _____	124
4.4.1.10. <i>Terminarea cercetării judecătorești</i> _____	124

4.4.2. Procedura simplificată _____	125
4.4.2.1. <i>Condiții</i> _____	125
4.4.2.2. <i>Cercetarea judecătorească în cazul recunoașterii învinuirii</i> _____	126
4.5. Dezbaterele _____	128
4.6. Deliberarea și hotărârea instanței _____	130
4.6.1. Soluționarea cauzei _____	130
4.6.2. Deliberarea _____	130
4.6.3. Luarea hotărârii _____	131
4.6.4. Reluarea cercetării judecătorești sau a dezbaterilor _____	132
4.6.5. Rezolvarea cauzei _____	133
4.6.5.1. <i>Rezolvarea acțiunii penale</i> _____	133
4.6.5.2. <i>Rezolvarea acțiunii civile</i> _____	139
4.6.5.3. <i>Pronunțarea asupra cheltuielilor judiciare</i> _____	141
4.6.5.4. <i>Pronunțarea asupra măsurilor preventive</i> _____	141
4.6.5.5. <i>Minuta</i> _____	143
4.7. Redactarea, pronunțarea și comunicarea hotărârii _____	143
4.7.1. Cuprinsul hotărârii _____	143
4.7.1.1. <i>Conținutul părții introductive</i> _____	143
4.7.1.2. <i>Conținutul expunerii</i> _____	144
4.7.1.3. <i>Conținutul dispozitivului</i> _____	146
4.7.2. Redactarea și semnarea hotărârii _____	148
4.7.3. Pronunțarea hotărârii _____	149
4.7.4. Comunicarea hotărârii _____	150
Capitolul al IV-lea. Judecata în căile de atac _____	153
§1. Considerații preliminare _____	153
§2. Apelul _____	155
2.1. Hotărârile supuse apelului _____	155
2.2. Titularii apelului _____	157
2.2.1. Procurorul _____	157
2.2.2. Inculpatul _____	158
2.2.3. Partea civilă _____	159
2.2.4. Partea responsabilă civilmente _____	159
2.2.5. Persoana vătămată _____	160

2.2.6. Martorul, expertul, interpretul și avocatul _____	160
2.2.7. Orice persoană fizică ori juridică ale cărei drepturi legitime au fost vătămăte _____	161
2.3. Termenul de declarare a apelului _____	161
2.4. Repunerea în termen _____	163
2.5. Declararea apelului, renunțarea la apel și retragerea apelului _____	163
2.5.1. Declararea și motivarea apelului _____	163
2.5.2. Renunțarea la apel _____	165
2.5.3. Retragerea apelului _____	165
2.6. Efectele apelului _____	166
2.6.1. Efectul suspensiv _____	167
2.6.2. Efectul devolutiv și limitele sale _____	167
2.6.2.1. <i>Limitele efectului devolutiv în raport cu persoana care a declarat apelul</i> _____	168
2.6.2.2. <i>Limitele efectului devolutiv în raport cu persoana la care se referă apelul</i> _____	168
2.6.2.3. <i>Limitele efectului devolutiv în raport cu calitatea pe care o are apelantul</i> _____	168
2.6.3. Neagravarea situației în propriul apel _____	169
2.6.4. Efectul extensiv _____	170
2.7. Judecarea apelului _____	171
2.7.1. Obiectul apelului _____	171
2.7.2. Etapa măsurilor premergătoare _____	173
2.7.3. Desfășurarea judecății _____	173
2.7.4. Soluționarea apelului _____	175
2.7.4.1. <i>Respingerea apelului</i> _____	176
2.7.4.2. <i>Admiterea apelului</i> _____	176
2.7.4.3. <i>Desființarea hotărârii</i> _____	177
2.7.4.4. <i>Conținutul deciziei instanței de apel</i> _____	177
2.8. Limitele rejudecării _____	179
§3. Contestația _____	180
3.1. Noțiuni introductive _____	180
3.2. Hotărârile care pot face obiectul contestației _____	181
3.3. Titularii și termenul în care poate fi exercitată contestația _____	183

3.4. Soluționarea contestației _____	185
§4. Contestația în anulare _____	188
4.1. Considerații preliminare _____	188
4.2. Cazurile de contestație în anulare _____	188
4.2.1. Judecata în apel a avut loc fără citarea legală a unei părți sau, deși legal citată, aceasta a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate _____	189
4.2.2. Inculpatul a fost condamnat, deși existau probe cu privire la o cauză de încetare a procesului penal _____	190
4.2.3. Hotărârea din apel a fost pronunțată de alt complet decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului _____	193
4.2.4. Instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii ori a existat un caz de incompatibilitate _____	193
4.2.5. Judecata în apel a avut loc fără participarea procurorului sau a inculpatului, când aceasta era obligatorie, potrivit legii _____	194
4.2.6. Judecata în apel a avut loc în lipsa avocatului, când asistența juridică a inculpatului era obligatorie, potrivit legii _____	195
4.2.7. Ședința de judecată în apel nu a fost publică, în afară de cazurile când legea prevede altfel _____	196
4.2.8. Instanța de apel nu a procedat la audierea inculpatului prezent, dacă audierea era legal posibilă _____	197
4.2.9. Împotriva unei persoane s-au pronunțat două hotărâri definitive pentru aceeași faptă _____	197
4.3. Cererea de contestație în anulare _____	198
4.4. Procedura contestației în anulare _____	199
4.4.1. Admiterea în principiu _____	199
4.4.2. Procedura de rejudecare _____	200
§5. Recursul în casație _____	201
5.1. Hotărârile supuse recursului în casație _____	202
5.2. Cazurile în care se poate face recurs în casație _____	202
5.3. Declararea recursului în casație _____	203

5.4. Retragerea recursului în casație _____	204
5.5. Procedura de comunicare _____	205
5.6. Admiterea în principiu _____	206
5.7. Efectele recursului în casație _____	207
5.7.1. Efectul devolutiv și limitele sale _____	207
5.7.2. Efectul extensiv _____	208
5.7.3. Neagravarea situației în propriul recurs în casație _____	208
5.8. Suspendarea executării _____	209
5.9. Judecarea recursului în casație _____	210
5.9.1. Soluționarea recursului în casație _____	211
5.9.2. Desființarea hotărârii și conținutul deciziei _____	212
5.10. Procedura de rejudecare _____	213
§6. Revizuirea _____	213
6.1. Hotărârile supuse revizuirii _____	214
6.2. Cazurile de revizuire _____	215
6.2.1. S-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate în cauză _____	216
6.2.2. Hotărârea a cărei revizuire se cere s-a întemeiat pe declarația unui martor, opinia unui expert sau pe situațiile învederate de un interpret, care a săvârșit infracțiunea de mărturie mincinoasă în cauza a cărei revizuire se cere, influențând astfel soluția pronunțată _____	216
6.2.3. Un înscris care a servit ca temei al hotărârii a cărei revizuire se cere a fost declarat fals în cursul judecății sau după pronunțarea hotărârii, împrejurare care a influențat soluția pronunțată în cauză _____	217
6.2.4. Un membru al completului de judecată, procurorul ori persoana care a efectuat acte de urmărire penală a comis o infracțiune în legătură cu cauza a cărei revizuire se cere, împrejurare care a influențat soluția pronunțată în cauză _____	218
6.2.5. Două sau mai multe hotărâri judecătorești definitive nu se pot concilia _____	218

6.2.6. Hotărârea s-a întemeiat pe o prevedere legală care, după ce hotărârea a devenit definitivă, a fost declarată neconstituțională ca urmare a admiterii unei excepții de neconstituționalitate ridicate în acea cauză, în situația în care consecințele încălcării dispoziției constituționale continuă să se producă și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii pronunțate _____	219
6.3. Titularii revizuirii _____	220
6.4. Cererea de revizuire _____	220
6.5. Termenul de introducere a cererii _____	221
6.6. Procedura de judecare a revizuirii _____	222
6.6.1. Admiterea în principiu _____	222
6.6.2. Măsurile care pot fi luate odată cu sau ulterior admiterii în principiu _____	224
6.6.3. Rejudecarea în urma admiterii în principiu a cererii de revizuire _____	226
6.6.4. Soluțiile după rejudecare _____	227
6.7. Revizuirea în cazul hotărârilor și avizelor Curții Europene a Drepturilor Omului _____	228
§7. Redeschiderea procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate _____	231
7.1. Dispoziții generale _____	231
7.2. Declararea căii extraordinare de atac _____	232
7.2.1. Titularii _____	232
7.2.2. Termenul _____	232
7.2.3. Cererea de redeschidere a procesului penal _____	233
7.3. Judecarea cererii de redeschidere a procesului penal _____	234
7.3.1. Măsurile premergătoare _____	234
7.3.2. Procedura de judecată _____	234

Capitolul al V-lea. Dispoziții privind asigurarea unei practici

judiciare unitare _____	238
§1. Recursul în interesul legii _____	238
1.1. Considerații preliminare _____	238
1.2. Cererea de recurs în interesul legii _____	239

1.3. Procedura de judecare a recursului în interesul legii _____	240
1.3.1. Măsurile premergătoare _____	240
1.3.2. Procedura de judecare _____	241
1.4. Conținutul hotărârii și efectele ei _____	242
§2. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept _____	243
2.1. Considerații preliminare _____	243
2.2. Obiectul sesizării _____	244
2.3. Procedura de judecată _____	244
2.4. Conținutul și efectele deciziei _____	247
Capitolul al VI-lea. Proceduri speciale _____	249
§1. Acordul de recunoaștere a vinovăției _____	249
1.1. Obiectul acordului _____	249
1.2. Titularii acordului _____	249
1.3. Condițiile, forma și conținutul acordului de recunoaștere a vinovăției _____	250
1.4. Sesizarea instanței cu acordul de recunoaștere a vinovăției _____	252
1.5. Procedura în fața instanței _____	253
1.6. Soluțiile instanței _____	254
1.7. Soluționarea acțiunii civile _____	256
1.8. Calea de atac _____	257
§2. Contestația privind durata procesului penal _____	257
2.1. Titularii și termenul contestației _____	258
2.2. Conținutul contestației _____	259
2.3. Procedura de soluționare a contestației _____	259
2.3.1. Competența _____	259
2.3.2. Procedura de judecată _____	260
2.3.3. Soluții _____	261
§3. Procedura privind tragerea la răspundere penală a persoanei juridice _____	263
3.1. Considerații introductive _____	263

3.2. Reprezentarea și locul de citare a persoanei juridice _____	264
3.2.1. Reprezentarea persoanei juridice _____	264
3.2.2. Locul de citare a persoanei juridice _____	265
3.3. Măsurile preventive și măsurile asigurătorii _____	265
3.4. Procedura de informare _____	268
3.5. Efectele fuziunii, absorbției, divizării, reducerii capitalului social, dizolvării sau lichidării persoanei juridice condamnate _____	269
3.6. Punerea în executare a pedepsei amenzii _____	270
3.7. Punerea în executare a pedepselor complementare _____	271
3.7.1. Punerea în executare a pedepsei complementare a dizolvării persoanei juridice _____	271
3.7.2. Punerea în executare a pedepsei complementare a suspendării activității persoanei juridice _____	271
3.7.3. Punerea în executare a pedepsei complementare a închiderii unor puncte de lucru ale persoanei juridice ____	272
3.7.4. Punerea în executare a pedepsei complementare a interzicerii persoanei juridice de a participa la procedurile de achiziții publice _____	272
3.7.5. Punerea în executare a pedepsei complementare a plasării sub supraveghere judiciară _____	273
3.7.6. Punerea în executare a pedepsei complementare a afișării sau publicării hotărârii de condamnare _____	273
3.7.7. Supravegherea executării pedepselor complementare aplicate persoanelor juridice _____	274
§4. Procedura în cauzele cu infractori minori _____	275
4.1. Noțiuni introductive _____	275
4.2. Urmărirea penală în cazul infractorilor minori _____	276
4.2.1. Derogări de la procedura comună _____	276
4.2.2. Informarea suspectului sau inculpatului minor și cheltuielile de judecată _____	278
4.2.3. Condiții speciale de aplicare față de minori a măsurilor preventive _____	280
4.3. Judecata în cazul infractorilor minori _____	280
4.3.1. Precizări preliminare _____	280

4.3.2. Desfășurarea judecății _____	282
4.4. Punerea în executare a măsurilor educative _____	284
4.4.1. Punerea în executare a măsurilor educative neprivative de libertate _____	284
4.4.2. Prelungirea sau înlocuirea măsurilor educative neprivative de libertate _____	286
4.4.3. Punerea în executare a măsurilor educative privative de libertate _____	286
4.4.3.1. Punerea în executare a internării într-un centru educativ _____	287
4.4.3.2. Schimbările privind măsura educativă a internării într-un centru educativ _____	288
4.4.3.3. Punerea în executare a internării într-un centru de detenție _____	288
4.4.3.4. Schimbările privind măsura educativă a internării într-un centru de detenție _____	289
4.4.3.5. Schimbarea regimului de executare _____	290
4.4.3.6. Amânarea sau întreruperea executării măsurilor privative de libertate _____	291
§5. Procedura dării în urmărire _____	292
5.1. Considerații preliminare _____	292
5.2. Cazuri și titulari _____	292
5.3. Punerea în executare a ordinului de urmărire _____	293
5.3.1. Supravegherea tehnică, reținerea, predarea și percheziționarea corespondenței și a obiectelor, percheziția și obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului în procedura dării în urmărire _____	295
5.3.2. Ridicarea de obiecte sau înscrisuri în procedura dării în urmărire _____	295
5.4. Revocarea urmăririi _____	296
§6. Procedura reabilitării _____	296
6.1. Precizări introductive _____	296
6.2. Reabilitarea de drept _____	297

6.3. Reabilitarea judecătorească _____	298
6.3.1. Termene. Instanța competentă _____	298
6.3.2. Cererea de reabilitare _____	298
6.3.3. Judecarea cererii de reabilitare _____	299
6.3.3.1. Măsurile premergătoare _____	299
6.3.3.2. Respingerea cererii de reabilitare pentru neîndeplinirea condițiilor de formă și de fond _____	300
6.3.3.3. Soluționarea cererii _____	301
6.3.3.4. Anularea reabilitării. Mențiuni despre reabilitare _____	302
§7. Procedura reparării pagubei materiale sau a daunei morale în caz de eroare judiciară sau în caz de privare nelegală de libertate ori în alte cazuri _____	302
7.1. Considerații introductive _____	302
7.2. Dreptul la repararea pagubei în caz de eroare judiciară _____	303
7.3. Dreptul la repararea pagubei în cazul privării nelegale sau injuste de libertate _____	304
7.4. Dreptul la repararea pagubei în cazul măsurilor de supraveghere tehnică ori al activităților specifice culegerii de informații dispuse în mod nelegal _____	306
7.5. Felul și întinderea reparației _____	307
7.6. Acțiunea pentru repararea pagubei _____	308
7.7. Acțiunea în regres _____	309
§8. Procedura în caz de dispariție a dosarelor judiciare și a înscrisurilor judiciare _____	310
8.1. Considerații introductive _____	310
8.2. Obiectul procedurii speciale _____	310
8.3. Competența în cazul înlocuirii sau reconstituirii _____	311
8.4. Înlocuirea înscrisului _____	311
8.5. Reconstituirea înscrisului sau dosarului _____	311
§9. Procedura privind cooperarea judiciară internațională și punerea în aplicare a tratatelor internaționale în materie penală _____	312
§10. Procedura de confiscare sau de desființare a unui înscris în cazul clasării _____	313

Capitolul al VII-lea. Executarea hotărârilor penale	318
§1. Considerații preliminare	318
§2. Rămânerea definitivă a hotărârii	319
§3. Instanța de executare	320
§4. Judecătorul delegat cu executarea	321
§5. Procedura la instanța de executare	321
§6. Contestația la executare	323
6.1. Cazuri și competență	323
6.2. Contestația cu privire la dispozițiile civile și amenzile judiciare	324
6.3. Rezolvarea contestației la executare	325
BIBLIOGRAFIE	329

Capitolul I. Urmărirea penală

§1. Noțiuni introductive

Urmărirea penală este prima fază a procesului penal, pe parcursul căreia organele de urmărire penală efectuează activități procesuale premergătoare judecării¹.

Pentru realizarea justiției penale într-un stat de drept, în sensul descoperirii infracțiunilor, identificării și prinderii infractorilor, strângerii probelor necesare, în cadrul mecanismului procesual s-a conturat necesitatea obiectivă ca, înainte de activitatea de judecare propriu-zisă, să existe o activitate prealabilă și diversificată, reglementată într-o etapă procesuală separată. Astfel, această fază obligatorie a procesului penal, urmărirea penală, apare ca esențială prin prisma necesității restabilirii ordinii de drept și sancționării celor vinovați pe baza unor probe certe, indubitabile sub aspectul persoanei ce a săvârșit fapta prevăzută de legea penală și a vinovăției acesteia².

1.1. Obiectul urmăririi penale

Conform art. 285 alin. (1) C. proc. pen., pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată, urmărirea penală are ca obiect strângerea probelor necesare cu privire la:

- existența infracțiunilor;
- identificarea persoanelor care au săvârșit o infracțiune;
- stabilirea răspunderii penale a acestora.

1.2. Principiile specifice fazei de urmărire penală

1.2.1. Caracterul nepublic

Urmărirea penală își poate realiza obiectul numai în măsura în care este lipsită de publicitatea specifică judecării, întrucât, dacă s-ar desfășura în

¹ C.S. PARASCHIV, *Fișe de procedură penală pentru admiterea în magistratură și avocatură*, ed. a 4-a, Ed. Hamangiu, București, 2019, p. 429.

² B. MICU, R. SLĂVOIU, A. ZARAFIU, *Procedură penală*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2024, p. 452.

mod public, ar putea exista riscul ca suspectul sau inculpatul, celelalte părți ori ceilalți subiecți procesuali să denatureze probele și, în final, să îngreuneze aflarea adevărului.

Această trăsătură este în antiteză cu publicitatea, specifică fazei de judecată¹.

Prin publicitate în procesul penal se înțelege admiterea prezenței oricărei persoane, care nu este un participant la proces, la desfășurarea activității procesuale și procedurale. Sub acest aspect, activitatea de urmărire penală, desfășurându-se în cabinetul organului de cercetare penală sau al procurorului, fără accesul publicului, se poate caracteriza ca fiind nepublică².

1.2.2. Lipsa contradictorialității

Din punct de vedere tehnico-procesual, contradictorialitatea implică prezența părților la efectuarea actelor procesuale și procedurale, pentru ca rezultatul acestora să reflecte atât punctul de vedere al acuzării, cât și al apărării³. Prin contradictorialitate se înțelege cunoașterea de către ceilalți participanți a activităților efectuate de unele dintre persoanele implicate în proces, pentru a le contracara prin mijloacele procesuale prevăzute de lege⁴.

Caracterul necontradictoriu al urmăririi penale este generat în principal de lipsa acțiunii opuse de apărare ca răspuns al acțiunii de tragere la răspundere penală, iar în subsidiar este rezultatul caracterului nepublic. Astfel, actele de urmărire penală nu sunt puse în discuția părților și a subiecților procesuali principali de către organul de urmărire penală, cum se întâmplă, de pildă, în faza de judecată⁵.

În cursul urmăririi penale, în administrarea probelor potrivit prevederilor art. 100 C. proc. pen., procurorul întrunește în persoana sa funcțiile procesuale de învinuire, de apărare și de soluționare a cauzei; ca urmare, nu

¹ I. NEAGU, M. DAMASCHIN, *Tratat de procedură penală. Partea generală*, ed. a 2-a, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 203.

² GR.GR. THEODORU, *Tratat de Drept procesual penal*, Ed. Hamangiu, București, 2007, p. 532.

³ *Ibidem*.

⁴ V. VĂDUVA, în N. VOLONCIU, A.S. UZLĂU (COORD.), *Codul de procedură penală comentat*, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2017, p. 820-821.

⁵ C.S. PARASCHIV, *op. cit.*, 2019, p. 431.

poate exista contradictorialitate, care presupune exercitarea acestor funcții de autorități și persoane diferite.

Pe de altă parte, există și în această etapă elemente de contradictorialitate, întrucât reprezentantul funcției de învinuire acționează în contradictoriu cu reprezentantul funcției de apărare, pentru ca reprezentantul funcției de judecare și soluționare a cauzei să aibă, la deliberare, toate argumentele care susțin sau infirmă învinuirea¹. În același sens, s-a arătat că pe parcursul fazei urmăririi penale există și aspecte de contradictorialitate, cum este cazul confruntării sau al dispunerii unei expertize, când părțile au posibilitatea să își susțină punctele de vedere în funcție de interesul sau poziția procesuală pe care o au. Aceste elemente de contradictorialitate nu înlătură însă lipsa de contradictorialitate ca principiu specific al urmăririi penale².

1.2.3. Forma preponderent scrisă

Având în vedere că urmărirea penală este lipsită de publicitate și de contradictorialitate, toate activitățile desfășurate în această etapă trebuie consemnate în formă scrisă, de regulă sub forma unor procese-verbale, încheieri sau ordonanțe, pentru ca mai apoi părțile care nu au fost prezente să poată lua cunoștință de conținutul acelor acte, iar instanța să poată să lua o hotărâre, în ciuda faptului că nu a fost implicată în această etapă procesuală.

Subiecții procesuali pot acționa numai în scris în fața organelor de urmărire penală, prin formulare de cereri sau memorii scrise. De principiu, avocatul nu poate pune întrebări subiecților procesuali și nici nu poate să formuleze concluzii orale ca în faza de judecată.

Deși în cursul urmăririi penale părțile, subiecții procesuali principali și martorii se ascultă oral, în realitate nu se poate considera că urmărirea penală se desfășoară potrivit principiului oralității. Într-adevăr, oralitatea presupune desfășurarea activității procesuale prin viu grai, în prezența procurorului și a subiecților procesuali, pentru ca aceștia să asculte ce spune fiecare participant la urmărire și să poată lua astfel atitudine imediată, prin

¹ GR.GR. THEODORU, *op. cit.*, p. 533.

² V. VĂDUVA, în N. VOLONCIU, A.S. UZLĂU (COORD.), *op. cit.*, p. 821.

viu grai, cu privire la ceea ce s-a spus, prin negarea unor împrejurări afirmate ca existente, prin demonstrarea ca reale a unor împrejurări pretins inexistente, prin punerea de întrebări și obținerea de răspunsuri la acestea. Cunoașterea celor relatate organului de urmărire penală de părțile, subiecții procesuali principali și martorii ascultați oral se realizează prin consultarea documentelor procedurale scrise în care au fost consemnate declarațiile¹.

1.2.4. Subordonarea ierarhică

Dispozițiile organelor superioare devin obligatorii pentru cei ce li se subordonează.

Printre atribuțiile menționate de Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară², procurorul o deține și pe aceea de supraveghere a activității de cercetare penală efectuate de organele de cercetare penală, reglementată în art. 299 C. proc. pen.³.

Examinând în partea generală a cursului de față poziția procesuală a Ministerului Public, am reținut, printre altele, că acesta este organizat pe principiul unității de acțiune, al subordonării ierarhice și că acționează în temeiul principiilor *legalității*, *imparțialității* și *controlului ierarhic*, sub autoritatea ministrului justiției, în condițiile legii. Aceste principii se aplică pentru Ministerul Public și în cursul urmăririi penale. Astfel, fiecare procuror acționează în numele Ministerului Public, reprezentând interesele generale ale societății și apărând ordinea de drept, drepturile și libertățile cetățenilor; aceasta se realizează printr-o acțiune unipersonală, fiecare procuror exercitând atribuțiile Ministerului Public în limitele competenței parchetului din care face parte⁴.

Aceste principii se aplică și organelor de cercetare penală. Organul de cercetare penală al poliției judiciare acționează unipersonal, reprezentând organul de cercetare teritorial, dar cauza poate fi trecută la un alt organ de cercetare, dacă se consideră că ar fi urmărită în mai bune condiții. Și polițiștii

¹ GR.GR. THEODORU, *op. cit.*, p. 534.

² M. Of. nr. 1104 din 16 noiembrie 2022.

³ I. NEAGU, M. DAMASCHIN, *Tratat de procedură penală. Partea generală...*, p. 204.

⁴ GR.GR. THEODORU, *op. cit.*, p. 538.

judiciari pot lucra în grup, efectuând diferite acte de cercetare penală, dar sunt subordonați șefului formației de cercetare penală¹.

Și la nivelul procurorului putem vorbi despre existența subordonării funcționale, atunci când sunt incidente dispozițiile art. 325 alin. (1) C. proc. pen., respectiv faptul că procurorii din cadrul parchetului ierarhic superior pot prelua, în vederea efectuării sau supravegherii urmăririi penale, cauze de competența parchetelor ierarhic inferioare, prin dispoziția motivată a conducătorului parchetului ierarhic superior².

1.3. Limitele urmăririi penale

Urmărirea penală, din punct de vedere temporal, prezintă două limite, reprezentate de:

- un **moment inițial** – începerea urmăririi penale *in rem*:
 - prin *ordonanța* organelor de urmărire penală;
 - prin *declarație verbală* sau *declarație orală* a procurorului, în cazul constatării infracțiunilor de audiență;
- un **moment final** – soluționarea cauzei de către procuror:
 - prin *ordonanță*, prin care poate dispune o soluție de neurmărire sau de netrimitere în judecată:
 - clasare;
 - renunțare la urmărirea penală;
 - prin *rechizitoriu*, prin care dispune trimiterea în judecată.

Soluționarea plângerii de către judecătorul de cameră preliminară: prin *încheiere*, admite plângerea, desființează soluția atacată și dispune începerea judecătii cu privire la faptele și persoanele pentru care, în cursul cercetării penale, a fost pusă în mișcare acțiunea penală, când probele legal administrate sunt suficiente, trimitând dosarul spre repartizare aleatorie [art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c) C. proc. pen.].

¹ *Ibidem*, p. 539.

² C.S. PARASCHIV, *op. cit.*, 2019, p. 432.

1.4. Actele organelor de urmărire penală

Conform art. 286 alin. (1) C. proc. pen., procurorul dispune asupra actelor sau măsurilor procesuale și soluționează cauza prin **ordonanță**, dacă legea nu prevede altfel.

Ordonanța trebuie să cuprindă, potrivit art. 286 alin. (2) C. proc. pen.:

- denumirea parchetului și data emiterii;
- numele, prenumele și calitatea celui care o întocmește;
- fapta care face obiectul urmăririi penale, încadrarea juridică a acesteia și, după caz, datele privitoare la persoana suspectului sau inculpatului;
- obiectul actului sau măsurii procesuale ori, după caz, tipul soluției, precum și motivele de fapt și de drept ale acestora;
- atunci când este cazul, mențiunea căii de atac disponibile, cu arătarea termenului în care aceasta poate fi exercitată;
- date referitoare la măsurile asigurătorii, măsurile de siguranță cu caracter medical și măsurile preventive luate în cursul urmăririi;
- alte mențiuni prevăzute de lege;
- semnătura celui care a întocmit-o.

Organele de cercetare penală [art. 286 alin. (4) teza I C. proc. pen.]:

- dispun, prin **ordonanță**, asupra actelor și măsurilor procesuale;
- formulează propuneri prin **referat**.

Dispozițiile privind conținutul ordonanței procurorului se aplică în mod corespunzător [art. 286 alin. (4) teza a II-a C. proc. pen.].

§2. Sesizarea organelor de urmărire penală

2.1. Noțiuni introductive

Sesizarea este modalitatea prin care organele de urmărire penală iau cunoștință despre săvârșirea unei infracțiuni¹.

¹ *Ibidem*, p. 436.

Pentru combaterea tuturor infracțiunilor săvârșite, organele de urmărire penală trebuie să fie informate cu privire la fiecare infracțiune ce s-a comis și cu privire la fiecare făptuitor¹.

Prin mod de sesizare a organului de urmărire penală se înțelege mijlocul prin care acesta ia cunoștință, în condițiile legii, despre săvârșirea unei infracțiuni, determinând obligația acestuia de a se pronunța cu privire la începerea urmăririi penale referitoare la acea infracțiune².

Modurile de sesizare pot fi:

➔ **generale:**

- plângerea (art. 289 C. proc. pen.);
- denunțul (art. 290 C. proc. pen.);
- sesizările făcute de persoane cu funcții de conducere și de alte persoane (art. 291 C. proc. pen.);
- actele încheiate de unele organe de constatare prevăzute de lege (art. 61 C. proc. pen.);
- actele încheiate de comandanții de nave și aeronave (art. 62 C. proc. pen.);
- sesizarea din oficiu (art. 292 C. proc. pen.);

➔ **speciale:**

- plângerea prealabilă a persoanei vătămate (art. 295-298 C. proc. pen.);
- sesizarea comandantului unității militare în cazul infracțiunilor săvârșite de militari prevăzute de art. 413-417 C. pen.;
- sesizarea formulată de persoana prevăzută de lege;
- sesizarea formulată cu autorizarea organului prevăzut de lege.

¹ Gr.Gr. THEODORU, *op. cit.*, p. 558.

² I. NEAGU, M. DAMASCHIN, B. MICU, C. NEDELCU, *Drept procesual penal*, ed. a 2-a, Ed. Universul Juridic, București, 2011, p. 210.

2.2. Modurile generale de sesizare

2.2.1. Plângerea

Conform art. 289 alin. (1) C. proc. pen., plângerea este încunoștințarea făcută de o persoană fizică sau juridică, referitoare la o vătămare ce i s-a cauzat prin infracțiune.

Plângerea trebuie să cuprindă:

- **în cazul persoanelor fizice:** numele, prenumele, codul numeric personal, calitatea și domiciliul petiționarului;
- **în cazul persoanelor juridice:** denumirea, sediul, codul unic de înregistrare, codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar;
- indicarea reprezentantului legal ori convențional;
- descrierea faptei care formează obiectul plângerii;
- indicarea făptuitorului și a mijloacelor de probă, dacă sunt cunoscute.

Condiții de formă:

- dacă este formulată **în scris**, trebuie semnată de persoana vătămată sau de mandatar [art. 289 alin. (4) C. proc. pen.];
- dacă este făcută **în formă electronică**, trebuie să fie certificată prin semnătură electronică, în conformitate cu prevederile legale [art. 289 alin. (5) C. proc. pen.];
- dacă este formulată **oral**, se consemnează într-un proces-verbal de către organul care o primește [art. 289 alin. (6) C. proc. pen.].

Titulari:

- **persoana vătămată – personal** sau **prin mandatar** (mandatul trebuie să fie special, iar procura rămâne atașată plângerii) [art. 289 alin. (3) C. proc. pen.];
- **unul dintre soți** pentru celălalt soț – persoana vătămată poate să declare că nu își însușește plângerea [art. 289 alin. (7) C. proc. pen.];
- **copilul major** pentru părinți – persoana vătămată poate să declare că nu își însușește plângerea [art. 289 alin. (7) C. proc. pen.];

- **reprezentantul legal** – în cazul persoanei lipsite de capacitate de exercițiu [art. 289 alin. (8) teza I C. proc. pen.];
- **persoana cu capacitate de exercițiu restrânsă** – poate face plângere cu încuviințarea persoanelor prevăzute de legea civilă [art. 289 alin. (8) teza a II-a C. proc. pen.].
 - În cazul în care făptuitorul este persoana care reprezintă legal sau încuviințează actele persoanei vătămate, sesizarea organelor de urmărire penală se face **din oficiu** [art. 289 alin. (8) teza finală C. proc. pen.].

Persoana care nu vorbește sau nu înțelege limba română poate depune plângerea în limba pe care o înțelege. Odată cu depunerea plângerii, această poate solicita ca, atunci când este citată, să primească și o **traducere a citației** [art. 289 alin. (11) C. proc. pen.].

De asemenea, conform art. 289 alin. (9) C. proc. pen., plângerea greșit îndreptată la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată se trimite, **pe cale administrativă**, organului judiciar competent.

În cazul în care plângerea este întocmită de către o persoană care locuiește pe teritoriul României, cetățean român, străin sau persoană fără cetățenie, și prin aceasta se sesizează **săvârșirea unei infracțiuni pe teritoriul unui alt stat membru al Uniunii Europene**, organul judiciar este obligat să primească plângerea și să o transmită organului competent din țara pe teritoriul căreia a fost comisă infracțiunea. Regulile privind cooperarea judiciară în materie penală se aplică în mod corespunzător [art. 289 alin. (10) C. proc. pen.].

Important! Plângerea, act procesual pur facultativ, **nu trebuie confundată cu plângerea prealabilă**, care este nu doar un mod de sesizare a organelor de urmărire penală, ci și o și condiție de procedibilitate (fără de care procedura nu poate fi desfășurată) și de pedepșibilitate (fără de care nu poate avea loc tragerea la răspundere penală).

Plângerea care cuprinde referiri și la pretențiile civile are și rol de **act de constituire de parte civilă**.

2.2.2. Denunțul

Conform art. 290 alin. (1) C. proc. pen., denunțul este încunoștințarea făcută de către o persoană fizică sau juridică despre săvârșirea unei infracțiuni.

Denunțul trebuie să cuprindă, potrivit dispozițiilor art. 290 alin. (2) raportat la art. 289 alin. (2) C. proc. pen.:

- **în cazul persoanelor fizice:** numele, prenumele, codul numeric personal, calitatea și domiciliul petiționarului;
- **în cazul persoanelor juridice:** denumirea, sediul, codul unic de înregistrare, codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar;
- indicarea reprezentantului legal ori convențional;
- descrierea faptei care formează obiectul plângerii;
- indicarea făptuitorului și a mijloacelor de probă, dacă sunt cunoscute.

Condiții de formă:

- dacă este formulat **în scris**, trebuie semnat de persoana care îl înaintează [art. 290 alin. (2) raportat la art. 289 alin. (4) C. proc. pen.];
- dacă este formulat în **formă electronică**, trebuie să fie certificat prin semnătură electronică, în conformitate cu prevederile legale [art. 290 alin. (2) raportat la art. 289 alin. (5) C. proc. pen.];
- dacă este formulat **oral**, se consemnează într-un proces-verbal de către organul care îl primește [art. 290 alin. (2) raportat la art. 289 alin. (6) C. proc. pen.].

Titulari:

- orice persoană fizică sau juridică ce are cunoștință despre săvârșirea unei infracțiuni, dar care nu a suferit de pe urma săvârșirii infracțiunii¹:
 - **doar personal;**
 - chiar și de persoana care a săvârșit infracțiunea (în anumite cazuri, **autodenunțul** poate constitui cauză de nepedepsire);

¹ C.S. PARASCHIV, *op. cit.*, 2019, p. 438.

- **reprezentantul legal** – în cazul persoanei lipsite de capacitate de exercițiu;
- **persoana cu capacitate de exercițiu restrânsă** – poate depune denunțul cu încuviințarea persoanelor prevăzute de legea civilă.

Denunțul greșit îndreptat la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată se trimite, **pe cale administrativă**, organului judiciar competent [art. 290 alin. (2) raportat la art. 289 alin. (9) C. proc. pen.].

În cazul în care denunțul este întocmit de către o persoană care locuiește pe teritoriul României, cetățean român, străin sau persoană fără cetățenie, și prin acesta se sesizează **săvârșirea unei infracțiuni pe teritoriul unui alt stat membru al Uniunii Europene**, organul judiciar este obligat să primească denunțul și să îl transmită organului competent din țara pe teritoriul căreia a fost comisă infracțiunea. Regulile privind cooperarea judiciară în materie penală se aplică în mod corespunzător [art. 290 alin. (2) raportat la art. 289 alin. (10) C. proc. pen.].

2.2.3. Sesizările făcute de persoane cu funcții de conducere și de alte persoane

Sesizarea făcută de persoane cu funcții de conducere și de alte persoane este modalitatea de informare a organului de urmărire penală stabilită în sarcina anumitor categorii de persoane care, în exercitarea atribuțiilor, au luat cunoștință de săvârșirea unei infracțiuni pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu¹.

Conform art. 291 C. proc. pen., pot fi **titulari** ai sesizării:

- orice persoană cu funcție de conducere în cadrul unei autorități a administrației publice sau în cadrul altor autorități publice, instituții publice ori al altor persoane juridice de drept public;
- orice persoană cu atribuții de control;
- orice persoană care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu de interes public.

¹ *Ibidem*, p. 440.

În cazul persoanelor cu funcție de conducere în cadrul unei autorități a administrației publice sau în cadrul altor autorități publice, instituții publice ori al altor persoane juridice de drept public și în cazul persoanelor cu atribuții de control, obligația de sesizare a organului de urmărire penală este dublată de **luarea măsurilor pentru ca urmele infracțiunii, corpurile delictelor și orice alte mijloace de probă să nu dispară**¹.

În această categorie intră și următoarele acte:

- ➔ **actele încheiate de unele organe de constatare** (art. 61 C. proc. pen.) – ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, sunt obligate să întocmească un **proces-verbal**, care va constitui act de sesizare a organelor de urmărire penale, despre împrejurările constatate:
- organele inspecțiilor de stat, ale altor organe de stat, precum și ale autorităților publice, instituțiilor publice sau ale altor persoane juridice de drept public, pentru infracțiunile care constituie încălcări ale dispozițiilor și obligațiilor a căror respectare o controlează, potrivit legii;
 - organele de control și cele de conducere ale autorităților administrației publice, ale altor autorități publice, instituții publice sau ale altor persoane juridice de drept public, pentru infracțiunile săvârșite în legătură cu serviciul de către cei aflați în subordinea ori sub controlul lor;
 - organele de ordine publică și siguranță națională, pentru infracțiunile constatate în timpul exercitării atribuțiilor prevăzute de lege.

Organele de constatare anterior menționate au obligația să ia **măsuri de conservare** a locului săvârșirii infracțiunii și **de ridicare sau conservare a mijloacelor materiale de probă**.

În cazul **infracțiunilor flagrante**, organele de ordine publică și siguranță națională au dreptul de a face percheziții corporale sau ale vehiculelor, de a îl prinde pe făptuitor și de a îl prezenta de îndată organelor de urmărire penală [art. 61 alin. (2) C. proc. pen.].

¹ C.S. PARASCHIV, *op. cit.*, 2019, p. 440.

Procesul-verbal încheiat constituie act de sesizare a organelor de urmărire penală și nu poate fi supus controlului pe calea contenciosului administrativ [art. 61 alin. (5) C. proc. pen.].

Actele încheiate împreună cu mijloacele materiale de probă se înaintează, de îndată, organelor de urmărire penală [art. 61 alin. (4) C. proc. pen.];

➔ **actele încheiate de comandanții de nave și aeronave** (art. 62 C. proc. pen.) – comandanții de nave și aeronave sunt competenți să facă percheziții corporale sau ale vehiculelor și să verifice lucrurile pe care făptuitorii le au cu sine sau le folosesc, pe timpul cât navele și aeronavele pe care le comandă se află în afara porturilor sau aeroporturilor și pentru infracțiunile săvârșite pe aceste nave sau aeronave.

Important! În cazul neîndeplinirii acestei obligații, fapta constituie infracțiunea de omisiune a sesizării, prevăzută de art. 267 C. pen.

2.2.4. Sesizarea din oficiu (autosesizarea)

Autosesizarea este modul general de sesizare pentru organele de urmărire penală, atunci când află despre săvârșirea unei infracțiuni pe orice altă cale decât prin modurile de sesizare anterior analizate – plângere, denunț sau acte încheiate de alte organe¹.

Sesizarea din oficiu intervine, de exemplu, în cazul constatării **infracțiunii flagrante** de către organele de urmărire penală.

Conform art. 293 C. proc. pen., infracțiunea flagrantă este:

- ➔ infracțiunea descoperită **în momentul săvârșirii** sau **imediat după săvârșire**;
- ➔ infracțiunea al cărei **făptuitor**, imediat după săvârșire, **este urmărit** de organele de ordine publică și de siguranță națională, de persoana vătămată, de martorii oculari sau de strigătul public ori **prezintă urme** care justifică suspiciunea rezonabilă că ar fi săvârșit infracțiunea sau este surprins aproape de locul comiterii infracțiunii cu arme, instrumente sau orice alte obiecte de natură a îl presupune participant la infracțiune.

¹ *Ibidem*, p. 441.

În cazul infracțiunii flagrante, organele de ordine publică și siguranță națională întocmesc un **proces-verbal**, în care consemnează toate aspectele constatate și activitățile desfășurate, pe care îl înaintează **de îndată** organului de urmărire penală [art. 293 alin. (3) C. proc. pen.].

De asemenea, plângerile și cererile prezentate în scris, corpul delict, precum și obiectele și înscrisurile ridicate cu ocazia constatării infracțiunii sunt puse la dispoziția organului de urmărire penală [art. 293 alin. (4) C. proc. pen.].

2.2.5. Examinarea sesizării

Conform art. 294 alin. (1) C. proc. pen., la primirea sesizării, organul de urmărire penală procedează la **verificarea competenței** sale, iar în cazul în care se consideră incompetent, înaintează procurorului cauza, împreună cu propunerea de trimitere a sesizării organului competent.

În situația în care plângerea sau denunțul **nu** îndeplinește condițiile de formă prevăzute de lege ori descrierea faptei este incompletă ori neclară, se restituie **pe cale administrativă** petiționarului, cu indicarea elementelor care lipsesc [art. 294 alin. (2) C. proc. pen.].

Atunci când sesizarea îndeplinește condițiile legale de admisibilitate, dar din cuprinsul acesteia rezultă vreunul dintre cazurile de împiedicare a exercitării acțiunii penale prevăzute de art. 16 alin. (1) C. proc. pen., organele de cercetare penală înaintează procurorului actele, împreună cu propunerea de clasare [art. 294 alin. (3) C. proc. pen.].

În cazul în care procurorul apreciază propunerea întemeiată, dispune, prin ordonanță, clasarea, adică **o soluție de neîncepere a urmăririi penale** [art. 294 alin. (4) C. proc. pen.].

De asemenea, potrivit art. 294¹ C. proc. pen., ori de câte ori este necesară o autorizare sau îndeplinirea unei alte condiții prealabile pentru a se dispune efectuarea în continuare a urmăririi penale față de o anumită persoană, parchetul, odată cu sesizarea instituției competente, înaintează un **referat** întocmit de procuror, care va cuprinde date și informații cu privire la săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală de către persoana cu privire la care se solicită autorizarea.